

A decorative vertical ornament on the left side of the slide, featuring stylized yellow and blue floral and scrollwork patterns.

Лекція 2. Особливості підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності

План

1. Сучасна педагогічна діагностика як сервісна педагогічна наука
2. Педагогічна і психологічна діагностика: відмінність та подібність
3. Педагогічна діагностика як компонент професійної педагогічної діяльності
4. Діагностичні уміння педагога

1.Сучасна педагогічна діагностика як сервісна педагогічна наука

Цілі діагностики:

- визначення прогалин у навчанні та вихованні
- підтвердження успішних результатів навчання та вихованні
- внутрішня і зовнішня корекція в разі невірної оцінки результатів навчання та виховання
- планування подальших етапів навчально-виховного процесу
- поліпшення умов навчання та

ВИХОВАННЯ

***Основні напрями педагогічної
діагностики:***

**Діагностика
валеопедагогічна**

**Психодіагностика
педагогічна**

**Діагностика соціо-
психолого-педагогічна**

**Діагностика соціально-
педагогічна**

Діагностика управлінська

Діагностика дидактична

Діагностика вихованості

- **Діагностика вихованості -**

різноманітні прояви (і відхилення від загальноприйнятої норми) вихованості дітей як інтегративного результату цілеспрямованих педагогічних зусиль і соціогенних впливів, а також виховні можливості всіх учасників (включаючи суб'єктів виховання) і факторів педагогічного процесу

- **Діагностика дидактична** - вивчає різноманітні прояви навчальних досягнень та навченості дітей для оперативного виявлення результатів навчання, можливих відхилень і їх корекції

- **Діагностика управлінська**
(організаційно-методична) -

вивчає педагогічний потенціал
навчально-виховного процесу:
кваліфікацію педагогів,
керівників навчальних закладів,
методичну підготовленість,
оснащеність і особливості
організації педагогічного
процесу

- **Діагностика соціально-педагогічна -**

вивчає соціальні умови педагогічного процесу та педагогічний потенціал соціального середовища для виявлення і корекції можливих відхилень

- **Діагностика соціо-психолого-педагогічна -**

соціально-психологічні фактори
і явища педагогічного процесу,
їх вплив на навчання,
виховання і розвиток з метою
корекції можливих відхилень

- **Психодіагностика педагогічна** - фактори і результати розвитку особистості в освітньому процесі.
- **Діагностика валеопедагогічна** - зміни стану здоров'я в процесі і результаті навчання і виховання різними педагогічними технологіям і в різних освітніх умовах.

Принципи педагогічної діагностики

- Цілеспрямованість діагностики;
- Задоволення професійних запитів педагогів;
- Адресність діагностики;
- Доступність діагностичних методик і процедур;
- Системність і безперервність вивчення діяльності педагога;
- Принцип об'єктивності.

2. Педагогічна і психологічна діагностика: відмінність та подібність

К. С. Станіславський

“Для психолога педагогічний процес - це умова дослідження.
Для педагога педагогічний процес - це об'єкт дослідження”.

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА І ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА

Компоненти діагностичної діяльності	Педагог	Практичний психолог
<i>Мета діагностування</i>	Вивчає особистість дитини в оперативних цілях для вирішення завдань навчання і виховання, контролю; з метою педагогічного впливу на дитину	Вивчає особистість дитини для розроблення рекомендацій щодо створення оптимальних психологічних умов для розвитку особистості
<i>Рівень діагностування</i>	Вивчає основні характеристики пізнавальних процесів на макрорівні (поверхнево)	Вивчає весь обсяг численних характеристик пізнавальних процесів на макрорівні (більш поглиблено), диференційовано, різнобічно.
<i>Методи та інструментарій дослідження</i>	Основні методи – спостереження, бесіда, анкетування, тестування, експрес-методики	Складні спеціальні методики, психодіагностичні методи
<i>Взаємозв'язок педагога і психолога</i>	Дає психологу об'єкт діагностичної діяльності, вказує конкретних дітей, які найбільше потребують діагностування	Дає педагогу поглиблену і розгорнуту інформацію про дітей, психологічні причини відхилень у вихованні та навчанні, встановлює прогноз їх розвитку
<i>Тривалість діагностичної діяльності</i>	Безперервна, цілеспрямована, систематична у вигляді моніторингу	Епізодична, на вимогу педагога, батьків

3. Педагогічна діагностика як компонент професійної педагогічної діяльності

Функції (види діяльності) педагога:

- діагностична;
- орієнтаційно-прогностична;
- конструктивно-проектувальна;
- організаторська;
- інформаційно-пояснювальна;
- комунікативно-стимуляційна;
- аналітико-оцінна;
- дослідницько-творча

Суб'єкт	Об'єкт	Предмет
Учитель 	Учень 	Рівень навченості (знань) Рівень вихованості Рівень розвитку Рівень розвитку психічних процесів

4. Діагностичні вміння педагога

“Діагностичні вміння - вміння вести спостереження й аналізувати педагогічні явища (факти) і на цій основі складати і вирішувати педагогічні завдання, висувати гіпотезу і проводити експерименти, обробляти й узагальнювати результати експерименту”.

І. Єрофєєва та Н. Яковлєва

“Діагностичні вміння – вміння аналізувати, класифікувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, розпізнаючи серед них випадкові та помилкові; визначати мету і розробляти конкретні завдання діагностичного вивчення, підбирати діагностичний інструментарій, накопичувати і обробляти діагностичну інформацію, здійснювати самодіагностику тощо”.

С. М. Мартиненко

СИСТЕМА ДІАГНОСТИЧНИХ УМІНЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Діагностичні вміння цілепокладання

- формулювання мети та завдань діагностування
- врахування індивідуально-психологічних особливостей учнів

Організаторські вміння

- планування дослідження
- залучення дітей, батьків і вчителів до діагностування
- забезпечення всіх суб'єктів навчально-виховного процесу методичними матеріалами
- визначення термінів і етапів роботи
- доведення інформації до всіх зацікавлених осіб
- забезпечення дотримання норм етики

Практико- діагностичні вміння

- спостереження за педагогічними фактами, явищами, процесами
- вивчення документації, результатів діяльності дітей
- відбір діагностичних методів і методик
- інтерпретація одержаних даних
- фіксація інформації під час діагностування

Оціночно- аналітичні вміння

- виокремлення суттєвих ознак досліджуваного процесу
- визначення подібності та відмінності в явищах
- групування фактів, властивостей за однією із ознак
- класифікація та узагальнення результатів спостережень
- оброблення одержаної інформації

Прогностично- конструктивні вміння

- складання програм і методик
- застосування результатів діагностування для планування навчально-виховної роботи
- прогнозування перспектив подальшого розвитку
- конструювання навчальних ситуацій
- укладання практичних рекомендацій

Операції діагностичної діяльності

```
graph TD; A[Операції діагностичної діяльності] --- B[порівняння]; A --- C[аналіз]; A --- D[прогнозування]; A --- E[інтерпретація]; A --- F[інформування]; A --- G[контроль];
```

порівняння

аналіз

прогнозування

інтерпретація

інформування

контроль

A decorative vertical border on the left side of the slide, featuring stylized yellow and blue floral motifs, leaves, and swirling lines against a light blue background.

Дякую за увагу!